

การประเมินผลการดำเนินงานโครงการส่งเสริมการเลี้ยงปศุสัตว์ภาคใต้ชายแดน ของกลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์จังหวัดนราธิวาส

Evaluation of Implementation Outcomes of the Livestock Farming Promotion Project in the Southern Border Provinces of the Narathiwat Food Processing Group

วาสนา สุวรรณวิจิตร^{1*}

Wassana Suwanvijit^{1*}

วันที่รับบทความ : 06/11/2565

วันแก้ไขบทความ : 13/12/2565

วันที่ตอบรับบทความ : 23/12/2565

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินผลการดำเนินงานของกลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์จังหวัดนราธิวาส ภายใต้โครงการส่งเสริมการเลี้ยงปศุสัตว์ภาคใต้ชายแดน กลุ่มเป้าหมายในการวิจัย ได้แก่เกษตรกรจำนวน 34 รายที่มีความเชื่อมโยงหรือเป็นสมาชิกกลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์จังหวัดนราธิวาส ประเมินโครงการโดยใช้แบบจำลองซิปปี้ (CIPP Model) เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ การสังเกต และการใช้แบบประเมินความสำเร็จของโครงการ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) วิเคราะห์ระดับความสำเร็จของการดำเนินโครงการโดยใช้สถิติค่ามิว (Mu) และค่าซิกมา (Sigma) ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์จังหวัดนราธิวาส มีการก่อตั้งขึ้นโดยนวัตกรรมชุมชนจังหวัดนราธิวาสจำนวน 7 ราย มีวัตถุประสงค์ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปจากปศุสัตว์ด้วยนวัตกรรม เพื่อให้ได้ผลิตภัณฑ์ที่มีความหลากหลายและสอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภค ทั้งนี้ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์จังหวัดนราธิวาสและเครือข่าย ได้ผลิตเข้าร่วมในโครงการและได้รับการพัฒนาระดับด้วยวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม (วทน.) ในปี พ.ศ. 2564 ประกอบด้วย 5 ผลิตภัณฑ์ ได้แก่ คุกกี้เนยแพะผักเคล บราวนีนมแพะ เนื้อโคขุนในน้ำเกลือ เนื้อโคขุนซอสหมัก และเนื้อโคขุนซอสเห็ดหอม โดยมีปัจจัยนำเข้า ได้แก่ ความพร้อมด้านกำลังคน ผู้ให้บริการ ผู้ประสานงานโครงการ รูปแบบการพัฒนาผลิตภัณฑ์ และความพร้อมด้านวัสดุอุปกรณ์ ด้านบริบท ได้แก่ การวิเคราะห์ความต้องการและความจำเป็น และวัตถุประสงค์ของโครงการ ด้านกระบวนการ ได้แก่ การสำรวจความต้องการของชุมชน การคัดเลือกกลุ่มเป้าหมาย การสื่อสาร การให้บริการ และการติดตาม โครงการ ด้านผลที่ได้รับ ได้แก่ ความพึงพอใจต่อโครงการ ผลการประเมินพบว่า ในภาพรวมเป็นโครงการที่ประสบความสำเร็จอยู่ใน ระดับดี โดยมีผลการประเมินส่วนใหญ่อยู่ในระดับดีมากเรียงลำดับจากผลคะแนนมากไปน้อย ดังต่อไปนี้ ด้านผลที่ได้รับ (Product) อยู่ในระดับดีมาก ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ด้านบริบท (Context) อยู่ในระดับดี และด้านกระบวนการ (Process) อยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ ทั้งนี้ผลการประเมินผลการดำเนินงานโครงการครั้งนี้ สามารถให้ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้ประโยชน์

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., คณะเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยทักษิณ

Assistant Professor Dr., Faculty of Economics and Business Administration, Thaksin University

* Corresponding author: E-mail address: wassana@tsu.ac.th

ด้านการสื่อสารรายละเอียดของโครงการกับผู้เกี่ยวข้อง และข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย เพื่อการพัฒนาการดำเนินงานของกลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์จังหวัดนราธิวาส ภายใต้โครงการส่งเสริมการเลี้ยงปศุสัตว์ภาคใต้ชายแดน ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

คำสำคัญ : การประเมินผลโครงการ, การเลี้ยงปศุสัตว์ภาคใต้ชายแดน, กลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์จังหวัดนราธิวาส

Abstract

The purpose of this research was to evaluate the implementation outcomes of the livestock farming promotion project in the southern border provinces of the Narathiwat food processing group. The target group of the research were 34 farmers either working for or associating with the Narathiwat food processing group. Using the CIPP model to evaluate the implementation outcomes of the project, researcher gathered data from interviews and observations as well as evaluation forms. The qualitative method was employed for content analysis; meanwhile, Mu and Sigma (s) were used to analyze the level of success of the project implementation. The results indicated as follows. The Narathiwat food processing group was established by seven social innovators with the aim of using innovation to develop processed products from milk and meat in order to offer a wide range of products and respond to customer demand. Regarding the product development following the national policy on science, technology and innovation (STI) in 2021, the Narathiwat food processing group developed five processed food products including Kale Goatie Bake Cookie, Goatie Bake Brownies, Stew Beef in Brine, Beef Massamon Curry and Stewed Beef in Mushroom Soup. The input factors are manpower readiness, service providers, project coordinators. product development model and the availability of materials and equipment. The contextual are analysis of needs and necessities and objectives of the project. Process aspect, namely the survey of community needs, target audience selection, communication, service and follow-up. The results received include satisfaction with the project. In the whole picture, the implementation outcomes of the project of the Narathiwat food processing group were at good levels. When considering the individual aspects, the implementation outcomes of the project were at excellent, good and moderate levels. Sorting scores from the highest to lowest, the outcome in the product aspect was at excellent level; the outcome in the input aspect was at excellent level; the outcome in the context aspect was at good level; and the outcome in the process aspect was at moderate level. In addition, the results can be provided the recommendations on the utilization of research results about the communication of project details with related parties and policy recommendations for the development of the operations of the Narathiwat food processing group under the livestock farming promotion project in the southern border provinces to be more efficient and effective.

Keywords : Evaluation of Implementation Outcomes, Livestock farming in the southern border provinces, Narathiwat Food Processing Group

บทนำ

กลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์จังหวัดนราธิวาส ได้มีการก่อตั้งขึ้นโดยนวัตกรชุมชนจังหวัดนราธิวาส จำนวน 7 คน โดยมีวัตถุประสงค์ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปจากปศุสัตว์ด้วยนวัตกรรม เพื่อให้ได้ผลิตภัณฑ์ที่มีความหลากหลาย และสอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภค (Sarah. 2021) โครงการประเมินผลการดำเนินงานภายใต้โครงการส่งเสริมการเลี้ยงปศุสัตว์ภาคใต้ชายแดนของกลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์จังหวัดนราธิวาส มีความน่าสนใจสำหรับศึกษาผลการดำเนินงาน เนื่องจากเป็นโครงการหนึ่งในจำนวน 9 โครงการ ที่อยู่ภายใต้ชุด “โครงการประเมินผลการดำเนินงานและผลกระทบเชิงเศรษฐกิจ ภายใต้โครงการส่งเสริมการเลี้ยงปศุสัตว์ภาคใต้ชายแดน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564” และอาชีพเกษตรด้านปศุสัตว์ เป็นอาชีพที่สำคัญของภาคใต้ โดยเฉพาะ 3 จังหวัดชายแดนใต้ เพราะมีการบริโภคและจำหน่ายในปริมาณมาก (Choetchom et al. 2010) จึงควรมีการเพิ่มมูลค่าการผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์ด้านปศุสัตว์ (โคเนื้อ แพะเนื้อ แพะนม และไก่เบตง) ด้วยวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี ในพื้นที่ภาคใต้ชายแดนให้มีทักษะกระบวนการเลี้ยงที่ปลอดภัย ได้มาตรฐานสากล และเพื่อส่งเสริมเกษตรกรให้นำผลผลิตจากปศุสัตว์มาผ่านกระบวนการต่าง ๆ ทางเทคโนโลยี เพื่อให้ได้ผลิตภัณฑ์แปรรูปจากปศุสัตว์ที่มีความหลากหลายตรงตามความต้องการของผู้บริโภค และสามารถจำหน่ายทั้งภายในและต่างประเทศ อันจะส่งผลให้เกษตรกรมีรายได้ รวมทั้ง เกิดการเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจในพื้นที่ๆ และมีการเจริญเติบโตอย่างยั่งยืน

การประเมินผลการดำเนินงานและผลกระทบเชิงเศรษฐกิจ ภายใต้โครงการส่งเสริมการเลี้ยงปศุสัตว์ภาคใต้ชายแดนประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ช่วยให้ทราบถึงสถานะและผลการดำเนินงานของโครงการ และเป็นข้อมูลที่สำคัญในการกำหนดกลยุทธ์และนโยบายในการแข่งขัน รวมทั้งเป็นข้อมูลในการประเมินความสามารถในการบริหารโครงการนั้น ๆ นอกจากนี้การประเมินผลการดำเนินงานยังช่วยให้ทราบว่า การดำเนินงานของโครงการเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ รวมทั้งยังช่วยในการกำหนดทิศทางในการดำเนินงานต่อไปในอนาคตด้วย (Bangkok Business, 2020)

การประเมินผลการดำเนินงานของกลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์จังหวัดนราธิวาส มีความสำคัญในการที่จะได้ทราบเกี่ยวกับผลการดำเนินงานที่ได้รับการพัฒนาระดับด้วยวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม (วทน.) ภายใต้โครงการส่งเสริมการเลี้ยงปศุสัตว์ภาคใต้ชายแดน อันจะนำไปสู่การสร้างความมั่นคงทางอาชีพของเกษตรกรในพื้นที่ภาคใต้ชายแดน ตลอดจนเป็นแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาโครงการที่ได้รับการพัฒนาระดับด้วยวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม (วทน.) ภายใต้โครงการส่งเสริมการเลี้ยงปศุสัตว์ภาคใต้ชายแดน ในกลุ่มอื่น ๆ เพื่อให้สามารถตอบโจทย์ความต้องการของเกษตรกรในการได้รับการส่งเสริมจากภาครัฐฯ ในประเด็นที่สนใจ

วัตถุประสงค์

เพื่อประเมินผลการดำเนินงานของกลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์จังหวัดนราธิวาส ภายใต้โครงการส่งเสริมการเลี้ยงปศุสัตว์ภาคใต้ชายแดน

ทบทวนวรรณกรรม

1. แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินผลการดำเนินงาน การประเมินผลการดำเนินงานขององค์กร เป็นหน้าที่ที่มีความสำคัญเป็นอย่างมากสำหรับการบริหารและการจัดการยุคใหม่ เนื่องจากผู้บริหาร จะต้องทราบถึงสถานะและผลการดำเนินงานขององค์กรอยู่ตลอดเวลา เพื่อเป็นข้อมูลที่สำคัญในการ กำหนดกลยุทธ์และนโยบายในการแข่งขัน รวมทั้งเพื่อเป็นข้อมูลในการประเมินความสามารถในการ บริหารของผู้บริหารในองค์กรนั้น ๆ นอกจากนี้การประเมินผลการดำเนินงานขององค์กรยังเป็นวิธีการที่ สำคัญที่จะช่วยให้ทราบว่าผลการดำเนินงานขององค์กรได้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งไว้หรือไม่ รวมทั้ง ยังช่วยในการกำหนดทิศทางในการดำเนินงานต่อไปในอนาคตขององค์กรด้วย ทั้งนี้ตามทฤษฎีหรือ แนวคิดในการจัดการโดยทั่ว ๆ ไปนั้น กระบวนการหรือวิธีการในการประเมินผลการดำเนินงานของ องค์กรเป็นการเปรียบเทียบผลการดำเนินงานขององค์กรกับเป้าหมายหรือมาตรฐานที่ได้ตั้งไว้ก่อน ล่วงหน้า รวมทั้งจะต้องมีการให้ข้อมูลหรือข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการดำเนินงานขององค์กรให้ เป็นไปตามเป้าหมายหรือมาตรฐานที่ได้ตั้งไว้ โดยกระบวนการในการประเมินผลการดำเนินงานของ องค์กรประกอบด้วย การกำหนดสิ่งที่จะประเมิน การกำหนดมาตรฐานในการดำเนินงาน การ ประเมินผลการดำเนินงาน การเปรียบเทียบผลการดำเนินงานกับมาตรฐานที่ได้กำหนดขึ้น และการ แก้ไขปรับปรุง (Decharin, 2018)

2. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ การพัฒนาผลิตภัณฑ์มีจุดมุ่งหมาย คือ ต้องการได้ ผลิตภัณฑ์ใหม่ที่สร้างผลกำไร และเพื่อความอยู่รอดขององค์กร โดยทั่วไปสามารถรวบรวมลักษณะของ ผลิตภัณฑ์ใหม่ออกเป็น 7 ประเภท ดังนี้ (1) ผลิตภัณฑ์ที่เกิดจากการขยายสายการผลิตโดยใช้ กระบวนการผลิตที่มีอยู่ (line extensions) (2) การสร้างแนวคิดใหม่ในผลิตภัณฑ์เดิม (repositioned existing product) เป็นการปรับผลิตภัณฑ์ที่มีอยู่ในแง่ของการใช้งาน โดยไม่ได้เปลี่ยนแปลงคุณสมบัติ หลักซึ่งบางครั้งเป็นไปตาม ข้อเสนอของผู้บริโภค (3) ผลิตภัณฑ์ที่มีอยู่เดิมแต่ปรับเปลี่ยนรูปแบบใหม่ (new form of existing products) (4) ผลิตภัณฑ์ใหม่ที่เกิดจากการปรับปรุงสูตรที่มีอยู่แล้ว (reformulation of existing products) (5) ผลิตภัณฑ์ใหม่ในบรรจุภัณฑ์ใหม่ (new packaging of existing products) (6) ผลิตภัณฑ์ที่เป็นนวัตกรรม (innovative products/ make changes in an existing product) เป็นการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้ได้ผลิตภัณฑ์แปลกใหม่ที่แตกต่างจากผลิตภัณฑ์ที่มีอยู่ เดิม (7) ผลิตภัณฑ์ที่เกิดจากความคิดสร้างสรรค์ (creative product/ bring into existence, the rare, never before-seen product) (Chumket, 2017)

3. แนวคิดเกี่ยวกับแบบจำลองชิปปี้ (CIPP Model) แบบจำลองชิปปี้ของ Stufflebeam (2000) ได้แบ่งประเด็นสำคัญในการประเมินออกเป็น 4 ประเด็น ได้แก่ การประเมินบริบท (Context evaluation: C) การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input evaluation: I) การประเมินกระบวนการ (Process evaluation: P) และการประเมินผลที่ได้รับจากโครงการ (Product evaluation: P)

4. ข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์จังหวัดนราธิวาส กลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์จังหวัด นราธิวาสตั้งอยู่เลขที่ 99 หมู่ที่ 8 ตำบลโคกเคียน อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส โดยมีประธาน กลุ่มฯ ชื่อ นางสาวบาชีเราะ สาเราะ มีสมาชิกในกลุ่มฯ เป็นนวัตกรรมชุมชน จังหวัดนราธิวาส จำนวน 7 คน โดยในช่วงระยะแรก (พ.ศ. 2563) ได้นำผลิตภัณฑ์แปรรูปทางการเกษตรตัวอย่างจากโครงการ พัฒนาศักยภาพการผลิตทางการเกษตรไปจัดแสดงที่งาน Lanna expo 2020 จังหวัดเชียงใหม่ ในนาม กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เขตภาคใต้ และได้รับการตอบรับเป็นอย่างดี หลังจากนั้นทางกลุ่มฯ ได้ทำการผลิตผลิตภัณฑ์แปรรูปทางการเกษตร เพื่อจำหน่ายที่ร้าน และทาง Facebook ภายใต้แบรนด์ R-Roy ขวนกิน (อ้อยขวนกิน) และปัจจุบันได้พัฒนามาเป็นแบรนด์ Goatie

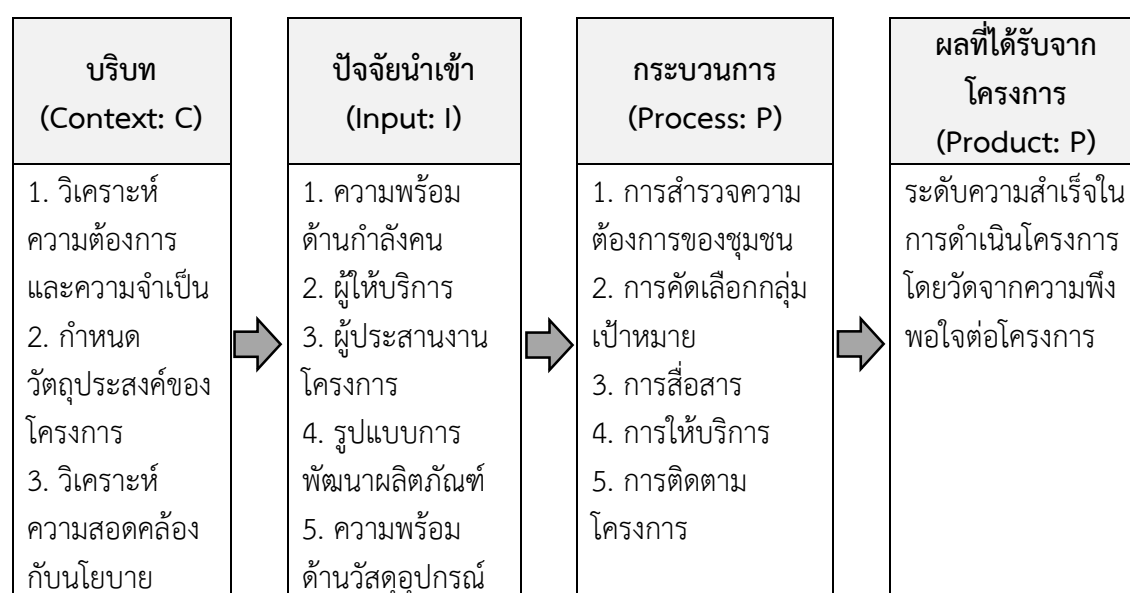
Bake เพื่อสื่อถึงการใช้นมแพะเป็นส่วนผสมของผลิตภัณฑ์ และเพื่อส่งเสริมเกษตรกรให้นำผลผลิตจากปศุสัตว์มาผ่านกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อให้ได้ผลิตภัณฑ์แปรรูปจากปศุสัตว์ที่มีความหลากหลายตรงตามความต้องการของผู้บริโภค และสามารถจำหน่ายทั้งภายในและต่างประเทศ อันจะส่งผลให้เกษตรกรมีรายได้รวมทั้งเกิดการเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจในพื้นที่ๆ และมีการเจริญเติบโตอย่างยั่งยืน (Sarah, 2021)

5. ยุทธศาสตร์และแผนงานที่เกี่ยวข้อง โครงการส่งเสริมการเลี้ยงปศุสัตว์ภาคใต้ชายแดน มีความเชื่อมโยงและช่วยสนับสนุนแผนงานในหลายภาคส่วน อาทิ (1) ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580) ที่ต้องนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้ประเทศไทยบรรลุวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” รวมทั้งการปรับโครงสร้างประเทศไทยสู่ประเทศไทย 4.0 โดยการช่วยพัฒนาเกษตรกร และคุณภาพชีวิต (2) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่สิบสอง 12 พ.ศ. 2560 - 2564 โดยการยกระดับรายได้ และการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข (3) นโยบายและยุทธศาสตร์การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม พ.ศ. 2563 - 2570 อันเป็นกรอบแนวทางการพัฒนาระบบอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรมของประเทศ ให้สอดคล้องและบูรณาการกัน เพื่อให้เกิดพลังในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ ที่สอดคล้องกับทิศทางของยุทธศาสตร์ชาติแผนแม่บท และนโยบายของรัฐบาล โดยมีวิสัยทัศน์เพื่อ “เตรียมคนไทยแห่งศตวรรษที่ 21 พัฒนาเศรษฐกิจที่กระจายโอกาสอย่างทั่วถึง สังคมที่มั่นคง และสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน โดยการพัฒนาวัฒนธรรมด้านการผลิตและการแปรรูปให้กับเกษตรกร (4) แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน พ.ศ. 2562 - 2564 กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน ประกอบด้วย จังหวัดนราธิวาส ปัตตานี และจังหวัดยะลา ที่จัดทำขึ้นตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ พ.ศ. 2551 และตามแนวทางหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการบูรณาการนโยบายพัฒนาภาค (ก.บ.ภ.) กำหนดวิสัยทัศน์ คือ “เกษตรก้าวหน้า การค้าชายแดน การท่องเที่ยว เชื่อมโยงสู่อาเซียน” เป็นต้น โดยการส่งเสริมด้านการเกษตร (ปศุสัตว์) ให้กับเกษตรกร

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ในช่วงที่ผ่านมาแนวคิดการประเมินโดยใช้แบบจำลองชิปปี้ (CIPP Model) ของ Stufflebeam (2000) ได้รับความนิยมกันอย่างกว้างขวาง โดยมีงานวิจัยที่นำแนวคิดนี้ไปใช้ในการประเมินผลการดำเนินงานค่อนข้างหลากหลาย อาทิ งานวิจัยของ Thanaboonpuang and Intana (2021) ที่ได้ประเมินผลโครงการอบรมหลักสูตรผู้จัดการการดูแลผู้สูงอายุ ปีงบประมาณ 2564 พบว่า ด้านบริบท ได้แก่ หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ ของโครงการ มีความสอดคล้อง และแผนการดำเนินงาน (ตามหลักสูตรฯ) ด้านปัจจัยนำเข้า ได้แก่ วิทยากรสอนภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติมีความรู้ความสามารถตรงกับโครงการอบรมและมีจำนวนเพียงพอ ระยะเวลาอบรม สถานที่ที่ใช้ในการอบรมภาคทฤษฎีและ ภาคปฏิบัติมีความเหมาะสม รวมทั้งวัสดุอุปกรณ์มีความเพียงพอ ด้านกระบวนการ ได้แก่ การดำเนินงานเป็นไปตามแผนโครงการ ขั้ววางแผน ส่วนขึ้นดำเนินการพบปัญหาเรื่องการเลื่อนระยะเวลาในการจัดอบรมเนื่องจากสถานการณ์ระบาดของโรค Covid 19 งานวิจัยของ Phibanwang et al (2019) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การวิจัยประเมินผลโครงการอบรมหลักสูตรการพยาบาลทางสาขาเวชปฏิบัติ ครอบครัว วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พบว่า ด้านบริบท ได้แก่ หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ และแผนการดำเนินงานของโครงการอบรม มีความสอดคล้องกับหลักสูตร ด้านปัจจัยเบื้องต้น ได้แก่ วิทยากรและอาจารย์นิเทศภาคปฏิบัติ วัสดุอุปกรณ์ ช่วงเวลา สถานที่ การประชาสัมพันธ์ และงบประมาณ มีความเหมาะสม ด้านกระบวนการ ได้แก่ การวางแผน กิจกรรมการดำเนินงาน การนิเทศติดตามกำกับของอาจารย์นิเทศ มีความเหมาะสมและสอดคล้อง กับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร การอำนวยความสะดวก มีความเหมาะสม และไม่พบปัญหาและอุปสรรค ในการจัดการ

อบรม และด้านผลลัพธ์ นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยของ Saksoong et al (2018) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การประเมินผลโครงการตามนโยบาย “3 ล้าน 3 ปี เลิกบุหรี่ทั่วไทยเทิดไถ่องคราชัน” กรณีศึกษาเชิงพื้นที่ที่ จังหวัดสงขลาและจังหวัดสตูล พบว่า ผลประเมินโครงการในจังหวัดสงขลา ในภาพรวมอยู่ระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับผลประเมินโครงการในจังหวัดสตูล ที่มีภาพรวมอยู่ระดับปานกลางเช่นเดียวกัน ในขณะที่บริบทการดำเนินงานโครงการพื้นที่จังหวัดสงขลาจะเน้นส่งเสริมการเชิงนโยบาย เป็นลำดับขั้น รวมทั้งการรับเอานโยบายไปปฏิบัติอย่างเข้มแข็งขององค์กรภาคีด้านสุขภาพที่เกี่ยวข้อง จึงส่งผลให้การขับเคลื่อนโครงการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนกรณีจังหวัดสตูลจะเน้นการเชื่อมโยงกระบวนการขององค์กรภาคีเครือข่ายที่หลากหลายจากฐานล่างสู่การเสริมแรงให้เกิดการขับเคลื่อนโครงการอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งงานวิจัยข้างต้น ได้รับความเชื่อถือ ยอมรับ และสามารถนำผลการประเมินโครงการไปใช้ประโยชน์เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน และหนุนเสริมให้เกิดการขับเคลื่อนนโยบายต่าง ๆ ที่สำคัญในพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ

จากการทบทวนวรรณกรรม ได้นำไปสู่การกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย เรื่องการประเมินผล การดำเนินงานโครงการส่งเสริมการเลี้ยงปศุสัตว์ภาคใต้ชายแดนของกลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์จังหวัด นราธิวาส ซึ่งประยุกต์มาจาก แนวคิดการประเมินโดยใช้ แบบจำลองซิปปี้ (CIPP Model) ของ Stufflebeam (2000) ดังแสดงใน ภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย
ที่มา: ปรับปรุงจาก Stufflebeam (2000)

ระเบียบวิธีการศึกษา

การประเมินผลการดำเนินงานในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของโครงการเป็นกลุ่มเป้าหมายจำนวน 34 ราย และดำเนินการศึกษาข้อมูลทั้งข้อมูลปฐมภูมิ (Secondary Data) และข้อมูลทุติยภูมิ (Primary Data) รวบรวมข้อมูลปฐมภูมิโดย (1) การสัมภาษณ์ (Interview) ซึ่งได้แก่ การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) เกี่ยวกับความต้องการ ปัญหา หรือข้อเสนอแนะ ทั้งนี้เป็นการสัมภาษณ์ที่ไม่มีการกำหนดกฎเกณฑ์เกี่ยวกับคำถามและลำดับขั้นตอนการสัมภาษณ์ ขณะสัมภาษณ์ผู้วิจัยจะใช้การสังเกตประกอบการสัมภาษณ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องและแม่นยำ เพื่อนำไปสู่การตอบ

วัตถุประสงค์การวิจัย (2) การสังเกต (Observation) เช่น ในระหว่างการอบรมให้ความรู้ในการพัฒนาหรือแปรรูปผลิตภัณฑ์ ทั้งการสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant Observation) และการสังเกตไม่มีส่วนร่วม (Non-Participant Observation) โดยการสังเกตแบบมีส่วนร่วม ได้แก่ การที่ผู้วิจัยได้เข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์จังหวัดนราธิวาส ส่วนการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม ได้แก่ การที่ผู้วิจัยทำการสังเกตอยู่รอบนอก โดยไม่เข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ กลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์จังหวัดนราธิวาส และ (3) การประเมินความสำเร็จของโครงการ ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างแบบประเมินปลายปิดและปลายเปิด เพื่อใช้ในการประเมินผลการดำเนินงานที่สะท้อน “ระดับความสำเร็จของการดำเนินโครงการ” ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านบริบท (Context) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ด้านกระบวนการ (Process) และด้านผลที่ได้รับ (Product) ตามแนวทางแบบจำลองชิปปี้ (CIPP Model) ของ Stufflebeam (2000) ทั้งนี้ได้ทำการตรวจสอบคุณภาพของแบบประเมินโดยการ ทำ IOC และมีการขอจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ หลังจากเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 34 ชุด และตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้มา จำแนกและทำการวิเคราะห์ พร้อมทั้งการวิเคราะห์ร่วมกับข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้า ตลอดจนการวิเคราะห์ร่วมกับประสบการณ์ตรงของผู้วิจัย เพื่อได้ข้อมูลที่มีความถูกต้องและครอบคลุมวัตถุประสงค์การวิจัย หลังจากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาประมวลผลและทำการวิเคราะห์เชื่อมโยงความสัมพันธ์ในประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis) และวิเคราะห์ระดับความสำเร็จของโครงการโดยใช้สถิติค่ามิว (Mu) และค่าซิกม่า (Sigma)

สำหรับการแปลผลคะแนน ผู้วิจัยเปรียบเทียบผลการดำเนินงานกับเกณฑ์การให้คะแนนของทุกตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในโครงการภายใต้กรอบการประเมินผลโครงการ โดยผู้ประเมินจะสรุปผลคะแนนตามเกณฑ์การพิจารณาทั้ง 4 ด้าน เพื่อสะท้อน “ระดับความสำเร็จของการดำเนินโครงการ” โดยมีการให้คะแนนและแปลผลคะแนนการประเมิน ดังต่อไปนี้ (ปรับปรุงจาก Laxmi, 2021)

ระดับคะแนน 9.00 - 10.00	หมายถึง ความสำเร็จระดับ A (ระดับดีมาก)
ระดับคะแนน 7.50 - 8.99	หมายถึง ความสำเร็จระดับ B (ระดับดี)
ระดับคะแนน 6.00 - 7.49	หมายถึง ความสำเร็จระดับ C (ระดับปานกลาง)
ระดับคะแนน 5.00 - 5.99	หมายถึง ความสำเร็จระดับ D (ระดับปรับปรุง)
ระดับคะแนน 0.00 - 4.99	หมายถึง ความสำเร็จระดับ F (ระดับไม่ผ่าน)

ผลการศึกษา

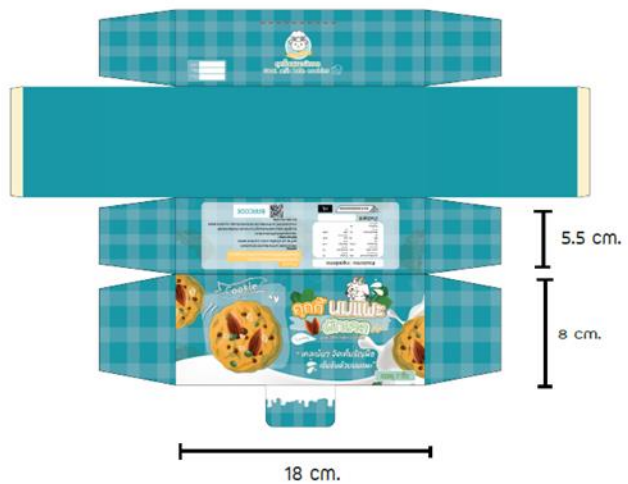
ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์จังหวัดนราธิวาส ซึ่งได้มีการก่อตั้งขึ้น โดยนวัตกรรมชุมชน จังหวัดนราธิวาส จำนวน 7 คน โดยมีวัตถุประสงค์ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปจากปศุสัตว์ (เนื้อ และแพะ) ด้วยนวัตกรรมการผลิตและการแปรรูป เพื่อให้ได้ผลิตภัณฑ์ที่มีความหลากหลาย และสอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภคนั้น ได้ผลิตผลิตภัณฑ์เพื่อเข้าร่วมในโครงการพัฒนาระดับด้วยวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม (วทน.) ในปี พ.ศ. 2564 จำนวน 5 ผลิตภัณฑ์ ได้แก่ (1) ลูกกั๊กนมแพะผักเคล (Kale Goatie Bake Cookie) ดังภาพที่ 2 (2) บราวนี่นมแพะ (Goatie Bake Brownies) ดังภาพที่ 3 (3) เนื้อโคตุ๋นในน้ำเกลือ (Stewed Beef in Brine) ดังภาพที่ 4 (4) เนื้อโคตุ๋นซอสมัน (Beef Massamon Curry) ดังภาพที่ 5 และ (5) เนื้อโคตุ๋นซอสเห็ดหอม (Stewed Beef in Mushroom Soup) ดังภาพที่ 6 ทั้งนี้ในการพัฒนาสูตรผลิตภัณฑ์และแปรรูปปศุสัตว์ข้างต้นโดยใช้นวัตกรรมนั้น ทางกลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์จังหวัดนราธิวาส ได้รับคำปรึกษาจากทางมหาวิทยาลัย

ผลิตภัณฑ์ : คุกกี้นมแพะผักเคล

Logo : Goatie Bake

ขนาดกล่อง 8x18x5.5 cm.

ภาพที่ 2 ผลิตภัณฑ์คุกกี้นมแพะผักเคล (Kale Goatie Bake Cookie)

ผลิตภัณฑ์ : บราวนี่นมแพะ

Logo : Goatie Bake

สายคาดแบบกระดาษ

ขนาดกล่อง 10.1*10.1*4.3 cm.

ภาพที่ 3 ผลิตภัณฑ์บราวนี่นมแพะ (Goatie Bake Brownies)

ผลิตภัณฑ์ : เนื้อโคตุ๋นในน้ำเกลือ

Logo : Nara Meat

Mockup ขนาด 15*22 cm.

สติ๊กเกอร์ pvc กันน้ำ ขนาด 15*22 cm

ภาพที่ 4 ผลิตภัณฑ์เนื้อโคตุ๋นในน้ำเกลือ (Strew Beef in Brine)

ผลิตภัณฑ์ : เนื้อโคตุ๋นซอสมัสมั่น

Logo : Nara Meat

Mockup ขนาด 15*22 cm.

สติ๊กเกอร์ pvc กันน้ำ ขนาด 15*22 cm

ภาพที่ 5 ผลิตภัณฑ์เนื้อโคตุ๋นซอสมัสมั่น (Beef Massamon Curry)

ผลิตภัณฑ์ : เนื้อโคตุ๋นซอสเห็ดหอม

Logo : Nara Meat

Mockup ขนาด 15*22 cm.

สติ๊กเกอร์ pvc กันน้ำ ขนาด 15*22 cm

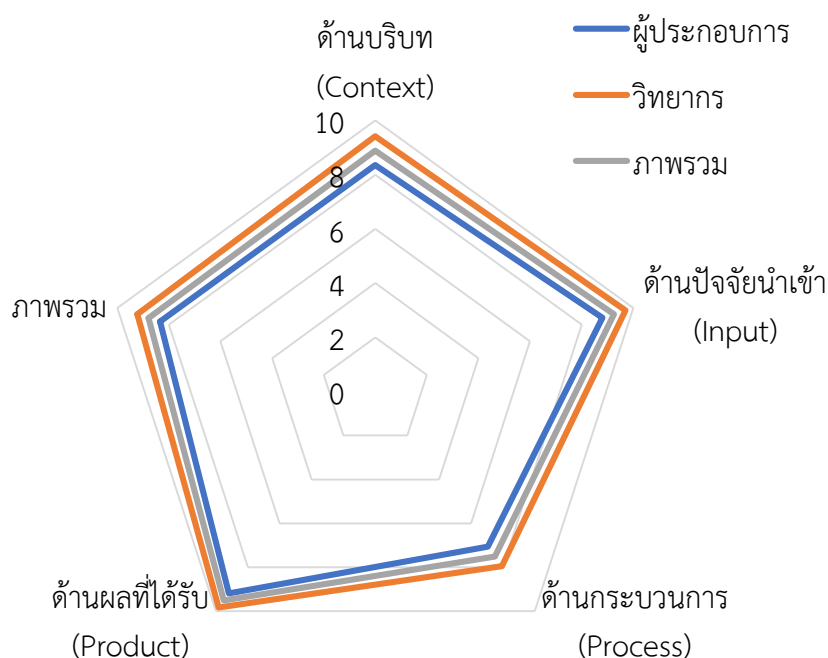

ภาพที่ 6 ผลิตภัณฑ์เนื้อโคตุ๋นซอสเห็ดหอม (Stewed Beef in Mushroom Soup)

ทั้งนี้จากการประเมินผลการดำเนินงานกลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์จังหวัดนราธิวาส ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 สามารถแสดงผลคะแนนภาพรวมและรายด้าน ซึ่งประกอบด้วย ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลที่ได้รับ ได้ดังตารางที่ 1 และภาพที่ 7

ตารางที่ 1 ผลการประเมินผลการดำเนินงานกลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์จังหวัดนราธิวาส (N = 34)

	ผู้ประกอบการ	วิทยากร	ภาพรวม
องค์กรประกอบการประเมินผล	μ σ ระดับ	μ σ ระดับ	μ σ ระดับ
ด้านบริบท (Context)	8.68 1.62 (ดี)	9.08 0.71 (ดีมาก)	8.88 1.54 (ดี)
ด้านปัจจัยนำเข้า (Input)	8.87 1.65 (ดี)	9.20 0.59 (ดีมาก)	9.24 1.41 (ดีมาก)
ด้านกระบวนการ (Process)	7.06 1.47 (ปานกลาง)	7.40 0.89 (ปานกลาง)	7.23 1.18 (ปานกลาง)
ด้านผลที่ได้รับ (Product)	9.37 1.02 (ดีมาก)	9.71 0.36 (ดีมาก)	9.54 0.69 (ดีมาก)
ภาพรวม	8.50 1.44 (ดี)	8.85 0.64 (ดี)	8.72 1.21 (ดี)

ภาพที่ 7 ผลการประเมินผลการดำเนินงานกลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์จังหวัดนครราชสีมา

จากตารางที่ 1 และภาพที่ 7 สรุปได้ว่า ผลการประเมินโครงการในภาพรวมมีผลสำเร็จอยู่ในระดับ ดี ($\mu = 8.72$) โดยมีผลการประเมินรายด้านเรียงลำดับจากคะแนนมากไปน้อย ดังต่อไปนี้ ด้านผลที่ได้รับ (Product) อยู่ในระดับดีมาก ($\mu = 9.54$) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) อยู่ในระดับดีมาก ($\mu = 9.24$) ด้านบริบท (Context) ($\mu = 8.88$) อยู่ในระดับดี และด้านกระบวนการ (Process) ($\mu = 7.23$) อยู่ในระดับปานกลาง นอกจากนี้ ผลการศึกษาเชิงคุณภาพ พบว่า กลุ่มเป้าหมาย มีความคาดหวังที่จะให้มีการพัฒนามาตรฐานการผลิตนมแพะ ด้วยการจัดตั้งโรงเรือนผลิตต้นแบบที่ได้มาตรฐานองค์การอาหารและยา (อย.) และมาตรฐานสินค้าฮาลาล เพื่อสนับสนุนการขยายตลาดผลิตภัณฑ์แปรรูปจากนมแพะให้เติบโตมากยิ่งขึ้น

ทั้งนี้สามารถสรุปรายละเอียดผลการดำเนินงานแต่ละด้านได้ดังต่อไปนี้

(1) ด้านบริบท (Context)

ผลการประเมินโครงการด้านบริบท (Context) แสดงได้ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการประเมินโครงการด้านบริบท (Context) (N = 34)

ด้านบริบท (Context)	ตัวชี้วัดของโครงการ	ผู้ประกอบการ	วิทยากร	ภาพรวม
		μ σ ระดับ	μ σ ระดับ	μ σ ระดับ
วิเคราะห์ความต้องการและ ความจำเป็น	ระดับความจำเป็นของโครงการที่มี	8.73	9.25	8.99
	ต่อสถานการณ์และพื้นที่	1.75 (ดี)	0.50 (ดีมาก)	2.25 (ดี)

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ด้านบริบท (Context)	ตัวชี้วัดของโครงการ	ผู้ประกอบการ	วิทยากร	ภาพรวม
		μ σ ระดับ	μ σ ระดับ	μ σ ระดับ
วัตถุประสงค์ของโครงการ	ระดับความเข้าใจเกี่ยวกับ	8.64	9.00	8.82
	วัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของ	1.52	0.82	1.17
	โครงการ	(ดี)	(ดีมาก)	(ดี)
ความสอดคล้องกับนโยบาย	ระดับความสอดคล้องของ	8.68	9.00	8.84
	โครงการกับนโยบายรัฐบาลหรือ	1.59	0.82	1.20
	จังหวัดชายแดนภาคใต้	(ดี)	(ดีมาก)	(ดี)
		8.68	9.08	8.88
	ภาพรวม	1.62	0.71	1.54
		(ดี)	(ดีมาก)	(ดี)

จากตารางที่ 2 สรุปได้ว่า ผลการประเมินด้านบริบท (Context) ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ความต้องการและความจำเป็น วัตถุประสงค์ของโครงการ และความสอดคล้องกับนโยบาย ในภาพรวมมีผลสำเร็จอยู่ในระดับดี ($\mu = 8.88$) โดยมีผลการประเมินรายข้อเรียงลำดับจากคะแนนมากไปน้อย ดังต่อไปนี้ ระดับความจำเป็นของโครงการที่มีต่อสถานการณ์และพื้นที่ ($\mu = 8.99$) ระดับความสอดคล้องของโครงการกับนโยบายรัฐบาลหรือจังหวัดชายแดนภาคใต้ ($\mu = 8.84$) และระดับความเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของโครงการ ($\mu = 8.82$) ทั้งนี้จากผลการศึกษาเชิงคุณภาพพบว่า กลุ่มเป้าหมายต้องการให้เกิดการพัฒนาด้านการปศุสัตว์เพื่อยกระดับการผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์อย่างต่อเนื่องและเป็นรูปธรรม

(2) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input)

ผลการประเมินโครงการด้านปัจจัยนำเข้า (Input) แสดงได้ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการประเมินโครงการด้านปัจจัยนำเข้า (Input) (N = 34)

ด้านปัจจัยนำเข้า (Input)	ตัวชี้วัดของโครงการ	ผู้ประกอบการ	วิทยากร	ภาพรวม
		μ σ ระดับ	μ σ ระดับ	μ σ ระดับ
ความพร้อมของกำลังคน	ระดับความพร้อมของคนที่เกี่ยวข้อง	9.00	8.75	8.88
	โครงการ	1.51	0.50	1.00
		(ดีมาก)	(ดี)	(ดี)
ผู้ให้บริการ	ระดับความรู้ความสามารถในการ	9.14	9.50	9.32
	ถ่ายทอดของวิทยากร	1.64	0.58	1.11
		(ดีมาก)	(ดีมาก)	(ดีมาก)
ผู้ประสานงานโครงการ	ระดับความสามารถและการประสานงาน	9.00	9.50	9.25
	ของผู้ประสานงานโครงการ	1.51	0.58	1.04
		(ดีมาก)	(ดีมาก)	(ดีมาก)

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ด้านปัจจัยนำเข้า (Input)	ตัวชี้วัดของโครงการ	ผู้ประกอบการ	วิทยากร	ภาพรวม
		μ σ ระดับ	μ σ ระดับ	μ σ ระดับ
รูปแบบการพัฒนา ผลิตภัณฑ์	ระดับความสอดคล้องระหว่างรูปแบบ	8.64	9.25	9.94
	การพัฒนาผลิตภัณฑ์กับความต้องการ	1.53	0.50	1.01
	ของชุมชน	(ดี)	(ดีมาก)	(ดีมาก)
ความพร้อมด้านวัสดุ อุปกรณ์	ระดับความพร้อมของวัสดุอุปกรณ์ในการ	8.59	9.00	8.79
	จัดทำผลิตภัณฑ์หรือดำเนินการตาม	2.06	0.81	2.87
	วัตถุประสงค์	(ดี)	(ดีมาก)	(ดี)
		8.87	9.20	9.24
	ภาพรวม	1.65	0.59	1.41
		(ดี)	(ดีมาก)	(ดีมาก)

จากตารางที่ 3 สรุปได้ว่า ผลการประเมินด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ความพร้อมของกำลังคน ผู้ให้บริการ ผู้ประสานงานโครงการ รูปแบบการพัฒนาผลิตภัณฑ์ และความพร้อมด้านวัสดุอุปกรณ์ โดยภาพรวมมีผลสำเร็จอยู่ในระดับดีมาก ($\mu = 9.24$) โดยมีผลการประเมินรายข้อเรียงลำดับจากคะแนนมากไปน้อย ดังต่อไปนี้ ระดับความสอดคล้องระหว่างรูปแบบการพัฒนาผลิตภัณฑ์กับความต้องการของชุมชนอยู่ในระดับดีมาก ($\mu = 9.94$) ระดับความรู้ความสามารถในการถ่ายทอดของวิทยากรอยู่ในระดับดีมาก ($\mu = 9.32$) ระดับความสามารถและการประสานงานของผู้ประสานงานโครงการอยู่ในระดับดีมาก ($\mu = 9.25$) ระดับความพร้อมของคนที่เข้าร่วมโครงการอยู่ในระดับดี ($\mu = 8.88$) และระดับความพร้อมของวัสดุอุปกรณ์ในการจัดทำผลิตภัณฑ์หรือดำเนินการตามวัตถุประสงค์อยู่ในระดับดี ($\mu = 8.79$) อย่างไรก็ตาม ผลการศึกษาเชิงคุณภาพ พบว่า กลุ่มเป้าหมายยังมองเห็นอุปสรรคของโครงการในประเด็นความสอดคล้องระหว่างรูปแบบการพัฒนาผลิตภัณฑ์กับความต้องการของชุมชน อันเนื่องมาจากข้อจำกัดของสถานการณ์รอบด้านในช่วงปีที่ผ่านมา ทั้งการแพร่ระบาดของโรคติดต่อร้ายแรง และสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดภาคใต้ชายแดน จึงอาจทำให้การสื่อสารเรื่องการพัฒนาผลิตภัณฑ์ตามความต้องการของเกษตรกรหรือกลุ่มวิสาหกิจชุมชนอาจขาดตอนอยู่บ้างในบางช่วง

(3) ด้านกระบวนการ (Process)

ผลการประเมินโครงการด้านกระบวนการ (Process) แสดงได้ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ผลการประเมินโครงการด้านกระบวนการ (Process) (N = 34)

ด้านกระบวนการ (Process)	ตัวชี้วัดของโครงการ	ผู้ประกอบการ	วิทยากร	ภาพรวม
		μ σ ระดับ	μ σ ระดับ	μ σ ระดับ
การสำรวจความ ต้องการของชุมชน	ระดับการประชุมหรือพบปะพูดคุย เกี่ยวกับโครงการก่อนเริ่มดำเนิน โครงการ	0.32 0.99 (ไม่ผ่าน)	1.25 1.50 (ไม่ผ่าน)	0.78 1.25 (ไม่ผ่าน)
การคัดเลือก กลุ่มเป้าหมาย	ระดับความเหมาะสมของระบบหรือ กลไกในการคัดเลือกกลุ่มเป้าหมาย เข้าร่วมโครงการ	8.86 1.52 (ดี)	8.50 1.00 (ดี)	8.68 1.26 (ดี)
การสื่อสาร	ระดับการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของ ผู้ประกอบการหรือชุมชนระหว่าง ดำเนินโครงการ	8.85 1.65 (ดี)	9.25 0.50 (ดีมาก)	8.90 1.07 (ดี)
การให้บริการ	ระดับการให้บริการที่เป็นประโยชน์ จากการเข้าร่วมโครงการ	9.27 1.34 (ดีมาก)	9.25 0.50 (ดีมาก)	9.25 1.92 (ดีมาก)
การติดตามโครงการ	ระดับการติดตามหรือประเมินผลการ ดำเนินโครงการ	8.31 1.84 (ดี)	8.75 0.96 (ดี)	8.53 1.40 (ดี)
		7.06	7.04	7.23
	ภาพรวม	1.47 (ปานกลาง)	0.89 (ปานกลาง)	1.18 (ปานกลาง)

จากตารางที่ 4 สรุปได้ว่า ผลการประเมินด้านกระบวนการ (Process) ซึ่งเป็นการวิเคราะห์เกี่ยวกับ การสำรวจความต้องการของชุมชน การคัดเลือกกลุ่มเป้าหมาย การสื่อสาร การให้บริการ และการติดตามโครงการ โดยภาพรวมมีผลสำเร็จอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 7.23$) โดยมีผลการประเมินรายข้อเรียงลำดับจากคะแนนมากไปน้อย ดังต่อไปนี้ ระดับการให้บริการที่เป็นประโยชน์จากการเข้าร่วมโครงการอยู่ในระดับดีมาก ($\mu = 9.25$) ระดับการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของผู้ประกอบการหรือชุมชนระหว่างดำเนินโครงการอยู่ในระดับดี ($\mu = 8.90$) ระดับความเหมาะสมของระบบหรือกลไกในการคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายเข้าร่วมโครงการอยู่ในระดับดี ($\mu = 8.68$) ระดับการติดตามหรือประเมินผลการดำเนินโครงการอยู่ในระดับดี ($\mu = 8.53$) ระดับการประชุมหรือพบปะพูดคุยเกี่ยวกับโครงการก่อนเริ่มดำเนินโครงการอยู่ในระดับไม่ผ่าน ($\mu = 0.78$)

(4) ด้านผลที่ได้รับ (Output)

ผลการประเมินโครงการด้านผลที่ได้รับ (Output) แสดงได้ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ผลการประเมินโครงการด้านผลที่ได้รับ (Output) (N = 34)

4. ด้านผลที่ได้รับ (Output)	ตัวชี้วัดของโครงการ	ผู้ประกอบการ	วิทยากร	ภาพรวม
		μ σ ระดับ	μ σ ระดับ	μ σ ระดับ
4.1 ความพึงพอใจต่อ โครงการ	4.1.1 ระดับความพึงพอใจด้านขั้นตอน การดำเนินงาน	9.06	9.50	9.38
		1.07	0.46	0.77
		(ดีมาก)	(ดีมาก)	(ดีมาก)
	4.1.2 ระดับความพึงพอใจด้านช่องทาง การติดต่อสอบถาม	9.12	9.58	9.35
		1.15	0.52	0.84
		(ดีมาก)	(ดีมาก)	(ดีมาก)
	4.1.3 ระดับความพึงพอใจด้าน เจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ	9.62	10.00	9.81
		0.81	0.00	0.40
		(ดีมาก)	(ดีมาก)	(ดีมาก)
	4.1.4 ระดับความพึงพอใจด้านสิ่ง อำนวยความสะดวก	9.48	9.75	9.62
		1.04	0.75	0.75
		(ดีมาก)	(ดีมาก)	(ดีมาก)
	ภาพรวม	9.37	9.71	9.54
		1.02	0.36	0.69
		(ดีมาก)	(ดีมาก)	(ดีมาก)

จากตารางที่ 5 สรุปได้ว่า จากผลการประเมินด้านผลที่ได้รับ (Output) ซึ่งเป็นการวิเคราะห์เรื่องความพึงพอใจต่อโครงการ โดยภาพรวมมีผลสำเร็จอยู่ในระดับดีมาก ($\mu = 9.54$) โดยมีผลการประเมินรายข้อเรียงลำดับจากคะแนนมากไปน้อย ดังต่อไปนี้ ระดับความพึงพอใจด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการอยู่ในระดับดีมาก ($\mu = 9.81$) ระดับความพึงพอใจด้านสิ่งอำนวยความสะดวกอยู่ในระดับดีมาก ($\mu = 9.62$) ระดับความพึงพอใจด้านขั้นตอนการดำเนินงานอยู่ในระดับดีมาก ($\mu = 9.38$) และระดับความพึงพอใจด้านช่องทางการติดต่อสอบถามอยู่ในระดับดีมาก ($\mu = 9.35$)

สรุปและการอภิปรายผล

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ในภาพรวมเป็นโครงการที่ประสบความสำเร็จอยู่ในระดับดี โดยมีผลการประเมินด้านผลที่ได้รับ (Product) อยู่ในระดับดีมาก ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) อยู่ในระดับดีมาก ด้านบริบท (Context) อยู่ในระดับดี และด้านกระบวนการ (Process) อยู่ในระดับปานกลาง

จากผลการประเมินด้านบริบท (Context) ที่พบว่า มีผลสำเร็จอยู่ในระดับดีนั้น เป็นการสะท้อนให้เห็นถึงความต้องการของกลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์จังหวัดนราธิวาสที่ต้องการในการเกิดการพัฒนา ด้านการปศุสัตว์เพื่อยกระดับการผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์อย่างต่อเนื่องและเป็นรูปธรรม โดยอาศัยกลไกสอดประสานระหว่างภาคีพัฒนาทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน และภาคการศึกษา ขับเคลื่อนการสร้างและพัฒนาชุดความรู้และถ่ายทอดความเป็นวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมสู่กลุ่มวิสาหกิจชุมชนได้อย่างระบบและมีคุณภาพมาตรฐาน

จากผลการประเมินด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ที่พบว่า มีผลสำเร็จอยู่ในระดับดีมากนั้น มีความสอดคล้องกับ งานวิจัยของ Chumket (2017) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาผลิตภัณฑ์จากภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพทางการจัดการชุมชนอย่างยั่งยืนของชุมชนไทยมุสลิม อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี พบว่า การออกแบบและการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ควรเป็นการออกแบบที่สื่อให้เห็นถึงผลิตภัณฑ์ที่มีอยู่ในชุมชนที่เกิดมาจากการต้องการของชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งสามารถเพิ่มมูลค่าให้กับผลิตภัณฑ์ได้

จากผลการประเมินด้านกระบวนการ (Process) นั้น เมื่อพิจารณาระยะเวลาดำเนินการตามแผน จากข้อมูลจากรายงานผลติดตาม ผลผลิตหรือผลลัพธ์โครงการและรายงานความก้าวหน้าโครงการพบว่า การดำเนินงานโครงการไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนดก่อให้เกิดความล่าช้าในการดำเนินงานบางกิจกรรม โดยปัญหาอุปสรรคที่สำคัญ ได้แก่ สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 (COVID-19) ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ Thanaboonpuang and Intana (2021) ที่ได้ประเมินผลโครงการอบรมหลักสูตรผู้จัดการการดูแลผู้สูงอายุ ปีงบประมาณ 2564 พบว่า ด้านกระบวนการ ในขั้นตอนการพบปัญหาเรื่องการเลื่อนระยะเวลาในการจัดอบรมเนื่องจากสถานการณ์ระบาดของโรค Covid 19

จากผลการประเมินด้านผลที่ได้รับ (Output) ที่พบว่า มีผลสำเร็จอยู่ในระดับดีมากนั้น เนื่องมาจากโครงการส่งเสริมปศุสัตว์ได้พัฒนาความรู้และทักษะให้กับกลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์จังหวัดนราธิวาส เป็นอย่างมาก ผลลัพธ์ที่สะท้อนความเป็นรูปธรรมจากความพึงพอใจของกลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์จังหวัดนราธิวาส ที่มีต่อโครงการและวิทยากรผู้ถ่ายทอดเทคโนโลยี และผู้ให้บริการที่มีต่อกลุ่มในระดับสูง ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ Phibanwang et al (2019) เรื่อง การวิจัยประเมินผลโครงการอบรมหลักสูตรการพยาบาลทางสาขาเวชปฏิบัติ ครอบครัว วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสรรพสิทธิประสงค์ ที่พบว่า ผลการดำเนินงานโครงการ เป็นไปตามตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ และตอบวัตถุประสงค์ของหลักสูตรสอดคล้องกับโครงการอบรมหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทาง สาขาการพยาบาลเวชปฏิบัติครอบครัว ของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสรรพสิทธิ

ข้อเสนอแนะ

(1) ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานวิจัยไปใช้

จากผลการประเมินด้านกระบวนการ (Process) ที่พบว่า มีผลสำเร็จอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีระดับการประชุมหรือพบปะพูดคุยเกี่ยวกับ โครงการก่อนเริ่มดำเนินโครงการอยู่ในระดับไม่ผ่านนั้น หากมีการจัดโครงการในครั้งต่อไป คณะทำงานโครงการส่งเสริมปศุสัตว์ควรจัดให้มีการประชุมหรือพบปะพูดคุยกับผู้เกี่ยวข้องเกี่ยวกับรายละเอียดของโครงการก่อนเริ่มดำเนินโครงการให้บ่อยครั้งขึ้น เพื่อเป็นการสื่อสารถึงกลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์จังหวัดนราธิวาสหรือผู้เกี่ยวข้องอย่างทั่วถึง อันจะนำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ

(2) ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากผลการศึกษาเชิงคุณภาพ ที่พบว่า กลุ่มเป้าหมายต้องการให้เกิดการพัฒนาด้านการปศุสัตว์เพื่อยกระดับการผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์อย่างต่อเนื่องและเป็นรูปธรรม ดังนั้น ภาครัฐหรือผู้เกี่ยวข้อง ควรพิจารณาดำเนินการดังต่อไปนี้

(2.1) มีการควบคุมให้มีการจัดตั้งโรงเรือนผลิตนมแพะต้นแบบที่ได้มาตรฐานองค์การอาหารและยา (อย.) และมาตรฐานผลิตภัณฑ์ฮาลาล เพื่อสนับสนุนการขยายตลาดผลิตภัณฑ์นมแพะให้เติบโตมากยิ่งขึ้น

(2.2) จัดสรรงบประมาณสนับสนุนโครงการส่งเสริมการเลี้ยงแพะนมอย่างต่อเนื่องเพื่อรองรับการดำเนินโครงการในระดับกลางน้ำ และปลายน้ำ

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนภายใต้ โครงการส่งเสริมการเลี้ยงปศุสัตว์ภาคใต้ชายแดน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 จากสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม

เอกสารอ้างอิง

- Bangkok Business. (2020). Secretary to the Minister of Foreign Affairs of Thailand Monitor the potential of agricultural production in the field of livestock Bangkok. Retrieved August 14, 2021 from <https://www.bangkokbiznews.com/politics/897705>
- Choetchom, P., Phachirat, K., Inthasorn, U., & Phetsri, P. (2010). Goat and lamb meat consumption project in 5 southern border provinces (Pattani, Yala, Narathiwat, Songkhla, Satun). Prince of Songkla University.
- Chumket, J. (2017). Product development from local wisdom to increase an efficiency of community-based management with sustainability in Thai-Muslim village, Amphur Cha Am, Phetchaburi Province. Faculty of Management Science Silpakorn University. Retrieved November 1, 2021 from http://www.mis.ms.su.ac.th/MISMS01/PDF03/132_20190626_.pdf. (in Thai)
- Decharin, P. (2018). Measurement of corporate performance. management bibliotheca. Retrieved June 12, 2021 from <https://pasuonline.com/2018/07/23/การประเมินผลการดำเนินงาน/>. (in Thai)
- Laxmi, B. (2021). Project evaluation. Jalgaon: Kavayitri Bahinabai Chaudhari North Maharashtra University.
- Office of SMEs Promotion (OSMEP). (2019). Economic valuation study project for SMEs. Retrieved June 12, 2021 from https://sme.go.th/upload/mod_download/download-20191203070534.pdf. (in Thai)
- Phibanwang, P., Teeyapan, W., Nadoon, W., Apichutboonchock, S., Phuarsa, B., Chopsiang, L., Harasan, P., Jantasen, O., & Palachai, T. (2019). The evaluation of training program of nursing specialty in family nursing practitioner: A study in Boromarajonani college of Nursing Sanpasithiprasong. *Vajira Medical Journal: Journal of Urban Medicine*, 63(3), 175-184. Retrieved June 12, 2021 from <https://he02.tci-thaijo.org/index.php/VMED/article/view/211667/146631> (in Thai)
- Saksoong, A., Sitthichok, T., Nathan, W., Lapi, E. A., Phawachitranon, S., Osathan, A., & Thammasuwan, P. (2018). Evaluation of the project according to the policy “3 million 3 years, quit smoking all over Thailand, honor the King”, a spatial case study of Songkhla and Satun provinces. *Parichart Journal*, 31(3), 89-102.

- Retrieved June 16, 2019 from <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/parichartjournal/article/download/147376/108547/394076>. (in Thai)
- Sarah, B. (2019). History of the Narathiwat food processing group. Retrieved June 16, 2021 from <https://www.facebook.com/profile.php?id=100027972499079>.
- Stufflebeam, D.L. (2000). The CIPP model for evaluation. In Stufflebeam, D.L., Madaus, G.F. Kellaghan, T. (Eds). Evaluation models. Viewpoints on educational and human service evaluation (2nd ed) : 279-317. Boston: Kluwer Academic.
- Thanaboonpuang, P., & Intana, J. (2021). Research and evaluation of the training program for elderly care managers, fiscal year 2021 by using the assessment concept of Stuffle Beam. *Journal of Measurement, Evaluation, Statistics and Social Science Research*, 2(1), 36-46. Retrieved June 30, 2019, from <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/mesr/article/download/253445/169727>. (in Thai)